

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

Warszawa 3 marca 2017r.

DSR-I.600.23.2017.RS

SEKRETARIA T
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 03.03.2017r. zał.
nr. 1286 podpis M

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 02-03-2017r.
nr. 1021 podpis

Pan Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pytania zawarte w oświadczeniu złożonym przez senatora Grzegorza Peczkisa na 34 posiedzeniu Senatu w dniu 1 lutego 2017 r. w sprawie energetyki wodnej, uprzejmie informuję jak niżej.

Pytania:

Jedną z barier rozwoju energetyki wodnej, od dawna sygnalizowaną przez inwestorów, jest brak unormowania zasad udostępniania przedsiębiorcom obiektów piętrzących będących własnością Skarbu Państwa na cele energetyki wodnej, skutkujący wstrzymywaniem możliwości realizowania inwestycji hydroenergetycznych.

Jakie działania zostaną podjęte przez Ministerstwo Rozwoju w celu likwidacji opisanej bariery i realizacji celu określonego w SOR?

Czy planowane zwiększenie wykorzystania potencjału hydroenergetycznego możliwe jest przy obecnych zasadach rozporządzania mieniem Skarbu Państwa związanym z gospodarką wodną?

Odpowiedź:

Jednym z podstawowych wyzwań rozwojowych Polski jest **zapewnienie gospodarce, instytucjom i obywatelom stabilnych i optymalnie dostosowanych do potrzeb dostaw energii, po akceptowalnej ekonomicznie cenie**. Dlatego jednym z obszarów niezbędnych dla realizacji **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, przyjętej przez Radę Ministrów 14 lutego br. jest **obszar „Energia”**. Innowacyjna gospodarka wymaga szeroko pojętego rozwoju energetyki, od poszukiwania nowych źródeł energii i sposobów ich wykorzystania, przez zwiększenie efektywności wytwarzania energii i wzajemnej integracji źródeł, po bezpieczne i efektywne dostarczanie jej do przemysłu i gospodarstw domowych. Działania te mają na celu także zmniejszenie wpływu energetyki na środowisko i obniżenie kosztów ponoszonych przez gospodarstwa domowe, instytucje i przedsiębiorstwa. Istotnym wyzwaniem jest wykorzystanie stabilnych rodzajów OZE, w tym hydroenergetyki w skali kraju i w skali lokalnej.

Kluczowym instrumentem realizacji SOR są projekty strategiczne, które realizują zasadę selektywnego wsparcia i ogniskują energię interwencji publicznej. Wynikają one z celów szczegółowych wskazanych w poszczególnych obszarach. Projekt strategiczny określa zespół działań w określonym obszarze podejmowanych przez różne podmioty, które mają przynieść określony efekt. W obszarze „Energia” przewiduje się realizację dwóch projektów wykorzystujących potencjał hydroenergetyczny polskich rzek.

1. **Wykorzystanie potencjału hydroenergetycznego** – projekt mający na celu zwiększenie wykorzystania i rozwój hydroenergetyki poprzez eliminację barier administracyjnych w obszarze

inwestycji w zakresie hydroenergetyki, rozwój przemysłu wytwarzającego urządzenia na potrzeby energetyki wodnej oraz zagospodarowania lub odbudowę istniejących piętrzeń będących własnością Skarbu Państwa na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej.

2. **Energetyka rozproszona** – projekt mający na celu rozwój wytwarzania energii elektrycznej i ciepła przy wykorzystaniu źródeł odnawialnych (w tym potencjału polskich rzek)) na potrzeby społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków regulacyjnych pozwalających na rozwój lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie – klastrów energii, spółdzielni energetycznych itp.

Korzystanie z wód do celów energetycznych, a więc dla potrzeb elektrowni wodnej, jest formą szczególnego korzystania z wód, o którym mowa w art. 37 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (DZ. U. z 2015 r. poz. 469, z późn.zm.). Zgodnie z art. 122 ust. 1 i ust. 3 powyższej ustawy, szczególne korzystanie z wód oraz wykonanie urządzeń wodnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Pozwolenie wodnoprawne nie rodzi praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do jego realizacji. Jednocześnie dysponowanie prawem do urządzenia wodnego bez pozwolenia na szczególne korzystanie z wód, również nie uprawnia do wykorzystania wody na cele energetyczne.

W odniesieniu do udostępniania obiektów piętrzących, informuję, że na podstawie obowiązujących przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy – Prawo wodne, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej przekazał „Zasady udostępniania urządzeń wodnych, będących w trwałym zarządzie RZGW, na cele energetyki wodnej” do stosowania przez RZGW. Zgodnie z powyższymi zasadami udostępnianie nieruchomości, urządzeń wodnych lub ich części odbywa się przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, racjonalnego korzystania z zasobów wodnych i ich ochrony, optymalnego wykorzystania potencjału hydroenergetycznego obiektów piętrzących oraz prawidłowej gospodarki majątkiem Skarbu Państwa. Niezbędne jest przy tym zapewnienie optymalnego zagospodarowania nieruchomości, praworządności i zgodności postępowania z przepisami prawa. Należy przestrzegać zasad równego traktowania podmiotów i uczciwej konkurencji. Nie można naruszać:

- planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- warunków korzystania z wód regionu wodnego,
- warunków korzystania z wód zlewni,
- ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu).

Obecny system umożliwia więc udostępnianie obiektów piętrzących, jednak powyższe rozwiązania wymagają zmiany. **W związku z tym aktualnie prowadzone są prace nad nową ustawą – Prawo wodne.**

Jak przewiduje art. 216 ust.3 projektu ustawy, gospodarowanie gruntami wykonywać będą odpowiednio Wody Polskie – w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych oraz minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 216 ust. 5 projektu ustawy urządzenia wodne lub ich części oraz budowle i ich części, znajdujące się na tych gruntach stanowią odrębny od tych gruntów przedmiot własności.

Ponadto, art. 260 projektu ustawy – Prawo wodne wskazuje, że grunty pokryte śródlądowymi wodami płynącymi niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć związanych z energetyką wodną, oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną. Warunkiem oddania w użytkowanie jest posiadanie pozwolenia wodnoprawnego lub dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego.

Projekt ustawy przewiduje również, że maksymalna stawka opłaty rocznej za użytkowanie 1 m² gruntu nie może być wyższa niż 10-krotność obowiązującej w danym roku górnej granicy stawki podatku od nieruchomości.

Art. 263 projektu ustawy przewiduje, że nieruchomości Skarbu Państwa, Wody Polskie mogą oddać w najem, dzierżawę lub użyczenie. Ponadto, w art. 264 projektu ustawy przewiduje się, że rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa następować będzie w drodze przetargu: ustnego nieograniczonego lub pisemnego nieograniczonego. Przetarg ustny ma na celu uzyskanie najwyższej ceny, natomiast przetarg pisemny ma na celu wybór najkorzystniejszej oferty. Należy dodać, że art. 264 ust. 7 pkt. 3 projektu ustawy przewiduje, że jest możliwy tryb bezprzetargowy, gdy następuje w związku z wykonaniem lub eksploatacją urządzenia wodnego, jeżeli wydano pozwolenie wodnoprawne.

Proponowany system powinien znacznie przyspieszyć możliwość wykorzystania potencjału energetycznego rzek. Polska należy do krajów o niewielkich wykorzystanych możliwościach potencjału hydroenergetycznego rzek. Produkcja energii elektrycznej w 2014 r. wynosiła 2 182 GWh, co stanowi ok. 18% potencjalnego zasobu technicznego. Techniczne zasoby energetyczne wód w Polsce wynoszą natomiast około 11 950 GWh/rok, a liczba istniejących obiektów piętrzących wynosi według danych Krajowego Zarządu Gospodarki

Wodnej (<http://geoportal.kzgw.gov.pl/gptkzgw>) 16 000, z czego obiektów piętrzących mogących być wykorzystanych przy produkcji energii (Qśr > 0,3 m³/s) jest 8 209.

Biorąc zatem pod uwagę, że hydroenergetyka w 2014 r. wyprodukowała niespełna 11% energii elektrycznej, której źródłem były OZE, należy wskazać, że system ten wymaga udoskonalenia i umożliwienia korzystania z urządzeń wodnych będących w zasobie Skarbu Państwa z korzyścią dla obu stron.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację wymienionych wyżej projektów strategicznych są Ministerstwo Energii (projekt 1 i 2) oraz Ministerstwo Środowiska (projekt 1).

Polska musi realizować swoje zobowiązania do zwiększenia udziału energii odnawialnej w produkcji energii, zgodnie z „Polityką energetyczną Polski do 2030 roku”.

Energetyka wodna jest wciąż niedocenionym i niewykorzystanym źródłem energii odnawialnej. Warto podkreślić, że elektrownie wodne mogą powstawać zarówno na nowo budowanych stopniach wodnych, jak i na tych, które od lat są eksploatowane. Istotnym walorem energetyki wodnej są niskie koszty produkcji energii oraz wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Przykładowo, jednym z zadań elektrowni wodnej we Włocławku jest podtrzymanie pracy czterech elektrowni systemowych: Pątnowa, Adamowa, Konina i Bełchatowa.

Łączę wyrazy poważania

MINISTER
Jerzy Kwieciński
Sekretarz Stanu